

เทศน์เช้า วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๕๐

พระอาจารย์สงบ มนฺตสนฺโต

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองขาว อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

วันนี้วันปีใหม่ วันปีใหม่เราต้องการทุกข์ต้องการช้ำ เพื่อชีวิตจะมีความสุขไง ถ้าชีวิตมีความสุข เราเข้าใจว่าชีวิตมีความสุข เราเข้าใจกันนะ เพราะอะไร ? มันเป็นสมมุติ ใจ เป็นเรื่องของโลกๆ ถ้ามีความสุขเห็นใหม่ คนดีกับคนเก่ง ถ้าคนเก่งเป็นคนดีด้วยเห็นใหม่

คนเก่ง ! คนเก่งหมายถึงเอาตัวรอดได้ และเป็นคนดีจะเป็นประโยชน์กับสังคม มากเลย เป็นคนเก่งแต่เป็นคนไม่ดีเห็นใหม่ คนเก่ง เก่งมาก เก่งมากก็หาประโยชน์ใส่ ส่วนตัวมาก ความดีต่างหากจะให้สังคมร่มเย็นเป็นสุข เรื่องของ โลกเห็นใหม่

ถ้าเรื่องของโลกเราก็มารู้ว่าเราก็มารู้ว่าเป็นคนเก่ง เราจะบริหารจัดการเห็นใหม่ ถึง บอกว่า ไปเอาโลกเป็นใหญ่ไป เวลาจะประพฤติปฏิบัติก็ต้องให้มีความสะดวกสบาย ถ้ามีความสะดวกสบาย มันเป็นเรื่องของโลกๆ

ในปัจจุบัน จะมีสำนักปฏิบัติ แล้วจะทำเป็นห้องกระจก แล้วจะติดแอร์ด้วยนะ เสร็จแล้วเราก็มานั่งเซ็ดกระจกกันไป เขาก็เซ็ดกระจก เย็นก็เซ็ดกระจกนะ แล้วเวลา ภาวนามันได้กัณหา

แต่ถ้าเราอยู่กับรุกขมูลเห็นใหม่ องค์กรสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกเวลาพระ บวชเห็นใหม่ รุกขมูล เสนาสนั่ง อยู่กับโคนไม้ อยู่กับธรรมชาติ เราจะไม่ต้องรับผิดชอบ กับสิ่งใดๆ เลย แต่ความเป็นอยู่ของเรา มันไม่สะดวกสบายอย่างที่เรารารถนา

ความไม่สะดวกสบายในเรื่องของความปรารถนา มันเป็นเรื่องธรรมชาติ เป็น ความจริง ถ้าเราต้องการความสะดวกสบายเห็นใหม่ สะดวกสบายขนาดไหน เวลา ความเป็นอยู่มันก็ต้องมีเครื่องอำนวยความสะดวก เราก็ต้องยอมไปเสียเวลาไปกับสิ่งนั้น

เห็นไหม เรื่องของโลกๆ ปฏิบัติแบบโลก ปฏิบัติด้วยความสะดวกด้วย แล้วจะให้ผลตามที่เราปรารถนาด้วย

แต่ถ้าในการประพฤติปฏิบัติตามขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ถ้าเราฝืนตัวเอง ที่ไหนเป็นที่ลำบากเห็นไหม เวลาที่สังัด ที่สงบวิเวก เราผู้ประพฤติปฏิบัติต้องอาศัยสิ่งนั้น ไปตามป่าช้า ไปตามสถานที่วิเวก มันไปแล้วมันวิเวก มันวิเวกนะ มันไม่ใช่วังเวง ถ้ามันวังเวง มันกลัว มันสะท้อใจใจ สิ่งนั้นมันเป็นเรื่องของกิเลส

แต่ถ้าเป็นวิเวกเห็นไหม เรามีความสงบสังัด ความสงบสังัดมันทำให้เรามีความสุขขึ้นมา ความสุขนะ คุณิ เราปรารถนาความสุขกัน ที่ว่าเราปรารถนาความสุข ความสุข ถ้าเกิดความสงบของใจไม่มี จะความปรารถนาขนาดไหน เราต้องการสิ่งตอบสนองกับกิเลสขนาดไหน ไม่มีวันเต็ม

ทะเลยังถมได้ นะ เขาถมทะเลกัน เขาสร้างเมืองบนทะเลยังได้เลย แต่เราจะถมความปรารถนา ถมค้นหาความทะยานอยาก ให้หัวใจมีความสุข เป็นไปไม่ได้ สิ่งที่เป็นไปไม่ได้เห็นไหม โลกนี้เป็นโลกอนิจจังนะ เกิดมานะ โลกนี้เป็นโลกอนิจจัง ความเป็นอนิจจัง สิ่งที่เป็นอนิจจังคือมันไม่แน่นอน มันไม่เที่ยง สิ่งใดไม่เที่ยง สิ่งนั้นเป็นทุกข์

ขณะที่เราเกิด เราประสบความสำเร็จในชีวิต ประสบสิ่งต่างๆ อย่างนี้ อย่างนี้เราทำบุญกุศลมา บุญกุศลนะ บุญกุศลเป็นแรงขับ คำว่าบุญกุศลนะ

ถ้าทำบาปมาเห็นไหม คนเราเกิดมาดี แต่เวลาทำไปมันจะเกิดวิกฤต เกิดต่างๆ ไป มันไม่มีใครมารองรับ

ถ้าเราทำบุญกุศลมา เวลาเราเกิดวิกฤตขึ้นมา มันจะมีสิ่งตอบสนองมารองรับ

เวลาคนดี คนดีด้วย คนเก่งด้วย เวลาที่มีประสบอุบัติเหตุต่างๆ จะมีคนคอยดูแล คนเป็นคนดีเห็นไหม มีประสบอุบัติเหตุไป เราได้ข่าวนั้น เราจะใจแป้วเลยเห็นไหม แต่ถ้าคนไม่ดีเห็นไหม สิ่งที่เขาประสบอุบัติเหตุเราจะพอใจเห็นไหม เราพอใจนะ สิ่งนี้เราพอใจเพราะอะไร เพราะสิ่งนั้นเราไม่ชอบเขา เราไม่ดีใจกับเขาเห็นไหม ความดีเป็นอย่างนี้ไง บุญกุศลเป็นอย่างนี้

บุญกุศลเป็นเรื่องของอามิส นี่เป็นเรื่องของบุญกุศล บุญกุศลหมายถึงการตอบสนองกัน แต่เรื่องการชนะใจตัวเองเป็นเรื่องของส่วนบุคคล คนเก่ง ! คนเก่งต้องขึ้นอยู่กับตัวของเรา เราจะเอาใจของเราไว้ได้ไหม

ถ้าพูดถึง คุณสิ พ่อแม่จะบอกเลยว่าลูกไม่ควรทำอย่างนั้น ไม่ควรทำอย่างนั้น ลูกจะรำคาญมากเลยว่าพ่อแม่จะจู้จี้มากเกินไป แต่เวลาพอโตขึ้นมาเมื่อครบคร้ว เราก็จะไปสอนลูกเราอย่างนั้นเพราะอะไร เพราะสิ่งนี้เป็นสัจจะความจริง แต่ขณะที่มันเป็น โดยกิเลสตัดหาความทะยานอยาก เด็กมันต้องการความสะดวกสบายของมัน

ความเห็นของเด็กเห็นใหม่ เป็นไปตามวัย วิทยานาคัน เขาต้องการปรารถนาขนาดนั้น วิทยามันบังไว้เห็นใหม่ นี่ไม่เป็นปัจจุบันไง มันเป็นอดีต เป็นอนาคต อดีตอนาคตจะทำให้เราเคลื่อนจากปัจจุบันนี้ไป แต่ถ้าเรากลับมาที่ปัจจุบันของเรา กลับมาที่หัวใจของเรา มันจะเห็นเลยว่าสิ่งที่เราปรารถนา รุกขมูล เสนาสนัง เห็นใหม่

ถ้าปัจจุบันนี้เราก็แค่ใช้ปัจจัยเครื่องอาศัยเท่านั้นเอง ถ้าใช้ปัจจัยเครื่องอาศัยมันไปทอนกิเลสไป เราเป็นคนที่ไม่มีความศรัทธาเลย เราเป็นคนที่ไม่มีความศรัทธาเลย เราเป็นคนคนเดียวในป่า เราเป็นคนคนเดียวที่ไม่มีความศรัทธาเห็นใหม่ เราคนเดียวกิเลสมันจะขยับยวบตัวลง

แต่ถ้าเราเป็นสาธารณะ โอ้โฮ..ลูกศิษย์เรามาก คนมาหาเรามาก คนเราเก่งมาก กิเลสมันจะพองตัว กิเลสมันจะขึ้นมาหัวมัน มันจะไม่มีความสะดวกในหัวใจของมันเลย เพราะอะไร เพราะมันปรารถนาให้คนอื่นมาช่วยเหลือเห็นใหม่ การที่เอาชนะตนเองชนะตรงนี้ไง

รุกขมูล เสนาสนัง มันถึงมีประโยชน์ตรงนี้ไง ประโยชน์ตรงที่ว่าให้กิเลสไม่มีความสำคัญตน ถ้ากิเลสไม่มีความสำคัญตนเห็นใหม่ ตัดหาความทะยานอยากมันจะเกิดมาจากไหน ตัดหาความทะยานอยากมันเกิดมาจากกิเลสเห็นใหม่ ถ้ามีกิเลส มันก็มีตัดหาความทะยานอยาก เอาเป็นเรื่องของโลกๆ เขาไป นี่โลกเป็นใหญ่

ถ้าธรรมเป็นใหญ่ละ ? ถ้าธรรมเป็นใหญ่เห็นใหม่ ปัจจัยเครื่องอาศัยเท่านั้น ความดีที่มีกว่านี้ยังมีอีกนะ เราอยู่รูกขมูล เราถือธุดงค์วัตร ความดีที่ดีกว่านี้ยังมีอีก ความดีที่เราไม่ต้องทำอย่างนี้ หนักกว่านี้ยังมีอีก ความดียังมีไปเรื่อยๆ จนถึงที่สุด จนพ้นจากความดีไปเห็นใหม่

ความดีมีเป็นมากมาย นะ ไม่ใช่ความดีแล้วเราทำเราดี เราเก่ง เราดี เราเก่งเป็นทิวใหม่ เป็นตัณหาความทะยานอยากใหม่ เห็นใหม่กิเลสมันก็พองตัวขึ้นมา ความดีนะ ดีเพื่อใคร พรหมจรรย์นี้ปฏิบัติเพื่อใคร ? ความสงบสงัด ความสุขนี้ ปฏิบัติเพื่อใคร ?

ถ้าเรามีความสุขแล้วนะ เราจะไปบอกลูก บอกญาติของเราละ สุขมาก สุขมาก เห็นใหม่ เราสุขก่อนใช่ไหม เราถึงไปบอกเขาใช่ไหม เราจะเอาความทุกข์ไปบอกเขา หรือ เราจะเอาความสุขไปบอกเขา แล้วความสุขมันเกิดจากใครละ ก็ความสุขมันเกิดจากใจของเราก่อนเห็นใหม่

เราประสบก่อน ถ้าเอาชนะตนเองก่อน เราจะได้ความสุขก่อน แต่เราไม่มีความสุขเลย ความสุขของเราคือความสุขจอมปลอม ความสุขจอมปลอมนะ ความสุขของคนอื่นใจ ความสงบนี้เป็นความสุข ก็เอาความสุขนี้ไปบอกเขา ความสุข ความสุข ทั้งๆ ที่ใจมันตื่น ใจมันทุกข์อยู่ในใจ มันบอกเป็นความสุข เพราะความสุขเป็นการกล่าวอ้างจากภายนอกเห็นใหม่

แต่ถ้าเป็นความสุขจากภายในละ ความสุขภายในต้องบอกใคร หรือว่าครูบา อาจารย์ท่านบอกเห็นใหม่ แม้แต่นั่งอยู่หน้าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ายังไม่ถามเลย ทำไมต้องถามท่าน ถ้าถามท่านแสดงว่าเราไม่แน่ใจสิ ถ้าเราไม่แน่ใจมันเป็นความลังเลสงสัยไหม ? เป็นกิเลสไหม ? เป็นหมดเลย

แต่ถ้าเป็นความสุขต้องบอกใคร ? บอกกับตัวเองนี่ไง บอกกับตัวเอง ให้ตัวเองเป็น สันติภูมิโก “จงร้องเรียกสัตว์ทั้งหลายมาสู่ธรรม” สัตว์โลกให้มาสู่ธรรม ธรรมที่ไหน ? ธรรมที่หัวใจเรานี่ไง สัตว์โลกให้มาสู่ธรรมนี้ ธรรมของเรา แต่ที่เราประพฤติปฏิบัติให้ย้อนกับมาสู่ใจเรา ถ้าใจเราสงบเข้ามาเห็นใหม่ ใจของเรามีความสงบ

ปีใหม่ ใหม่ตรงนี้ไง หัวใจใหม่ ถ้าหัวใจใหม่นะ เราตั้งกติกาใหม่ เราดำรงชีวิตใหม่ เราจะทำตัวเราให้ดีขึ้น ถ้าทำตัวดีขึ้น ไม่มีใครให้คะแนน หรือตัดคะแนนเราได้เลย เพราะเป็นการกระทำของเรา ถ้าเป็นการกระทำของเรานะ เราทำของเราเอง เขาจะว่าดี หรือจะชั่ว ปากของเขานะ

โลกธรรม ๘ เป็นธรรมะดั้งเดิมมาแต่โบราณกาล ทำดีขนาดไหนเขาก็ดีจินนินทาว่าคนเลว เพราะถ้าเลวแล้วทำให้พอใจเขา เขาจะว่าเป็นคนดี คนเลวมันจะบอกให้ไปทำเลวกับมัน แล้วบอกเป็นคนดีเห็นใหม่ แต่ถ้าคนดีละ คนดีเราทำดีของเรา เขาจะว่าเลวว่าดี นี่มันเรื่องของเขา เพราะอะไร เพราะสันทิฎฐิโกใจ

เราทำของเรา เราสู้ของเราไง มันถึงต้องมีศีลขึ้นมาเพื่อมาพิสูจน์ใจของเราว่าถูกต้องไหม ถ้าเราทำความดีของเรา เราว่าสิ่งนี้เป็นความดี สิ่งนี้เป็นความดี เพราะว่าเราว่าของเราเอง แต่ถ้ามีศีล ศีลเพราะอะไร เพราะองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าปฎิญาณตนว่าเป็นพระอรหันต์ เป็นศาสดา เป็นครูของเทวดา ของสัตว์โลกทั้งหมด เห็นใหม่

ฉะนั้นวางธรรมกันไว้แล้ว ปัญญาคุณขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ประเสริฐมาก แล้วเรานี้ปัญญาทางอื่น ปัญญาของพวกเราไม่มีหลักมีเกณฑ์เห็นใหม่ ต้องเอาศีลนี้เป็นตัวประกอบ เป็นตัวบรรทัดฐาน เป็นตัววัด เป็นที่วัดใจของเราว่าถูกต้องหรือไม่ถูกต้อง

มิจลาทิฐิ สัมมาทิฐิ เห็นใหม่ ถ้าทิฐิความเห็นถูกต้อง ถ้าความเห็นถูกต้อง ศีลไม่สำคัญเลย เพราะมันถูกต้องตั้งแต่เริ่มต้น ศีลเป็นแค่กฎหมาย เป็นสิ่งที่เป็นเครื่องวัดเห็นใหม่ แต่ถ้าเราทำดีของเรามาตลอดไปเห็นใหม่

ถึงว่าเราต้องฟังองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ เป็นพระรัตนตรัย เป็นแก้วสารพัดนึก ฟังสิ ! เป็นแก้วสารพัดนึกเราได้ไหม เราจะนึกเอาแต่เงินแต่ทอง แต่แก้วสารพัดนึกเพราะธรรมไง สภาวธรรมไง เห็นใหม่

คูสิ เขาริดไขทองคำมาจากท้องห่าน แต่นี้เราริดหัวใจเราออกมาจากอริยสัจ ถ้าเรา ริดหัวใจเราออกมาจากอริยสัจ มันคลอคอกออกมาจากอริยสัจ ใจของเราจะมีความร่มเย็น

เป็นสุขเห็นใหม่ สิ่งประเสริฐปัจจุบันนี้เพราะอะไร เพราะองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสร้างสมบุญญาธิการมหาศาล เป็นเทวดา อินทร์ พรหม อย่างนี้สั่งสอนให้เป็นหลักเป็นเกณฑ์

แต่เรื่องของโลกๆ ใ้ใจไม่ได้ เรื่องของโลกๆ กฎกติกาของโลกๆ ยูเอ็นเขียนมาเป็นสากลนะไปเชื่อมัน พออีกปีหน้ามันก็เปลี่ยนใหม่แล้ว ไม่มีอะไรอยู่คงที่เลย แต่ธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ๒,๐๐๐ กว่าปีนี่ มันเปลี่ยนใหม่ มันไม่เคยเปลี่ยนเลย

มันเป็นสัจจะความจริงเพราะอะไร ? เพราะมันเป็นทุกข์อันเดียวกัน ใจอันเดียวกัน ทุกข์อันเดียวกัน สมัยพุทธกาล สมัยนี้มันทุกข์อันเดียวกัน แล้วมันแก้ทุกข์ได้ มันทำความสำเร็จได้ ไม่ต้องไปฟังใคร ไม่ต้องฟังโลก เห็นใหม่ เรื่องของปีใหม่ ปีเก่า เรื่องของโลก ของเราเป็นเรื่องของธรรมนะ

เราเป็นชาวพุทธ พุทธะคือ ผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบาน ถ้าหัวใจเบิกบานขึ้นมา เราเริ่มต้นชีวิตตรงนี้ ตั้งใจไว้ ศาสนาพุทธสำคัญมาก เราเป็นสัตว์มีเจ้าของ เรามีทะเบียนบ้านเห็นใหม่ นับถือศาสนาไหน ศาสนาพุทธ พุทธะเป็นเจ้าของชีวิตนี้ เราเป็นสัตว์มีเจ้าของ แล้วเราทำของเราขึ้นไปจะเป็นประโยชน์กับเรานะ

ปีใหม่ ปีเก่า หัวใจเรานี้สำคัญ ชีวิตเรานี้สำคัญ ถ้าเราน้อมมาที่ชีวิตของเรา ชีวิตของเราประเสริฐขึ้นมา ทรัพย์สมบัติที่หาขึ้นมา มันเป็นแค่ปัจจัยเครื่องอาศัย เรื่องของโลก แต่เพราะเรามีปัญญาขึ้นมา เราถึงไปหาสิ่งนั้นมาเป็นสมบัติของเราได้ ชีวิตนี้สำคัญที่สุด เพราะชีวิตนี้เป็นเจ้าของมัน นี่ทรัพย์จากภายนอก ทรัพย์จากภายใน ถ้าหัวใจมันสงบขึ้นมา มันรู้จักแต่ทรัพย์ภายใน มันจะมีประโยชน์กับมันมากขึ้นอีก

คนที่มีทรัพย์จากภายในนะ จะไม่ตื่นทรัพย์จากภายนอก คนที่หัวใจกลวง หัวใจไม่มีหลักไม่มีเกณฑ์ มาตื่นกับสมบัติภายนอก นี่สมบัติภายนอกมันเป็นเรื่องของโลกเห็นใหม่ ไม่มีใครเป็นเจ้าของโดยสัจจะความจริง แต่หัวใจ สัจธรรมนี้เป็นสัจจะความจริง เป็นสมบัติจริง สมบัติกับใจดวงนี้ เอวัง